

Stadsparken: oude vorm, nieuwe functie

Veel stadsparken zijn lang geleden ontworpen en aangelegd. Keurig afgebakend 'kijkgroen' en rustig slingerende paden, die niet bedoeld zijn om ervanaf te stappen. Zocher, Springer of daarop geïnspireerd. Die parken van toen kennen nu een heel ander gebruik. Op de paden wordt nog wel gewandeld, maar steeds vaker zijn ze het domein van fietsers, hardlopers, skeeleraars en paardrijders. De gazons worden gebruikt om te relaxen, te voetballen, te bootcampen en om de hond te laten rennen en graven en ... Maar de meeste invloed op groeiplaatsen van bomen, struiken en gras hebben de festivals en, paradoxaal genoeg, parkrenovaties. Hoe beheren wij de parken anno 2016?

Auteur: Bart Stoffer

Effect van festivals

Een festival begint en eindigt met intensief, soms zwaar verkeer over de paden en het gras. Het gras moet met de bodem eronder een functioneel gazon vormen. De grond is hier een groeiplaats voor gras, geen fundering voor transport. Met wat geluk rijdt men uitsluitend over een tijdelijk aan-

gelegde platenbaan, maar vaak ook niet. Tijdens festivals dansen en springen honderden of duizenden voeten op deze groeiplaats, die daardoor flink wordt aangestampt. En als het tijdens het evenement of bij de op- of afbouw regent, verandert het gazon in een modderpoel. De grond verslemt en blijkt na drogen effectief te

zijn dichtgesmeerd. Het gevolg is dat nieuw regenwater nauwelijks nog inzigt en het gras niet kan herstellen. De groeiplaats voldoet niet meer voor gras en is zelfs niet meer goed begaanbaar voor voetballers.

De gemeente Amsterdam is tientallen stadsparken rijk, waarin jaarlijks honderden evenementen worden gehouden. Parken van postzegelformaat tot massale publiekstrekkers. Het aantal evenementen neemt bovendien jaarlijks toe. Dit heeft geleid tot een drietal beheerproblemen:

- De conditie van veel kijkgroen is zeer slecht, met zwarte grasvelden, verdrinkende plantvakken en afstervende boomwortels als gevolg.
- Het beheer van dergelijke parken wordt steeds duurder, doordat er aanhoudend herstelwerk moet worden uitgevoerd.
- Zowel bezoekers als organisatoren van parkevenementen zijn ontevreden. Het park voldoet niet goed aan hun eisen.

In opdracht van de gemeente Amsterdam heeft Groenadvies Amsterdam een verkennend onderzoek uitgevoerd in drie parken. Hierbij zijn specifieke groeiplaatsen op een aantal parameters onderzocht, zowel vóór als ná een evenement. Het gaat om meetbare aspecten die de kwaliteit van de groeiplaats bepalen. De belangrijkste zijn: bedekkingsgraad gras, vitaliteit overig groen en bomen, bodemopbouw in profiel, bodemsamenstelling (labanalyse), aard en opbouw beworteling, bodemverdichting en bodemzuurstofgehalte.

De uitkomst van dit onderzoek is goed bruikbaar als probleemanalyse voorafgaand aan beheermaatregelen, renovatie, parkzoneringsafspraken met gebruikers en als leidraad voor ontwerpers.

Effect van renovaties

Om ruimte te geven aan nieuwe inzichten en een veranderd gebruik van parken, wordt soms besloten tot renovatie: meestal een nieuwe padenstructuur, rozenperken eruit – want die zijn niet meer van deze tijd (lees: te duur) – en na het verwijderen van wat boomgroepen komt er meer ruimte in het park voor de nieuwe gebruikseisen. Een fraai ontwerp wordt afgestemd met de buurt. Na een zorgvuldige selectie wordt het werk gegund aan een ervaren aannemer en vangen de werkzaamheden aan.

Grote graafmachines en zware vrachtwagens zorgen voor een vlotte werkgang. Jammer dat het zo regent, maar het werk moet doorgaan. De opleverdatum schuift niet op; de wethouder wil het lint doorknippen.

De grond die de nieuwe groeiplaats moet worden voor bomen, struiken en gazon wordt door de inzet van deze zware machines, soms onder slechte omstandigheden, dieper nog dan bij festivals, ongeschikt voor de ontwikkeling van wortels en een vlotte verwerking van regenwater. Meestal is er op het fotomoment met de wethouder nog niet zo veel te zien van de ongewenste gevolgen. Maar de beheerder die het park weer overneemt, zit met de gebakken peren. Bomen gaan dood, gebiedsdelen staan onder water, parkbezoekers klagen en er is extra onderhoud nodig in de vorm van lapwerk.

Parkinrichting in functiezones

Is dit dan niet te voorkomen? Jawel, al is het hele traject van renovatie naar intensief gebruikt stadspark-nieuwe-stijl een pad vol valkuilen. Bepaal in het ontwerp welk parkdeel bestemd is en geschikt moet zijn voor evenementen, en hoe elders plantvakken en boomgroeiplaatsen beschermd worden tegen berijding en betreding.

Bedenk hoe de bodem van het evenementendeel wordt opgebouwd en hoe er wordt voorzien in voldoende draagkracht van het maaiveld. Plan het grondwerk buiten de natste periode van het jaar. En reserveer ruimte in de planning en in het contract om het werk te onderbreken als de grond te nat dreigt te worden. Zorg voor intensief toezicht door een groendeskundige die bekend is met de risico's zoals hier beschreven, die kan ingrijpen en dat ook durft als dat nodig is. Spreek bij evenementen een strak protocol af ter voorkoming van bodemschade. Houd ook hierop intensief toezicht. En laat dan de zomer maar komen. Tot ziens in een van de parken van Nederland!

Be social

Scan of ga naar:

<http://www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-5990>

Bart Stoffer is eigenaar van Groenadvies Amsterdam.